

Luomu ja muut tuet - muutamien asioiden osalta

Luomuinfo 12.4.2024

Jari Tikkanen
Asiantuntija,
ProAgria Keski-Pohjanmaa
jari.tikkanen@proagria.fi
puh. 0400 162 147

Tämän esityksen tiedot
perustuvat koulutusaineistoihin.
Lopullisen tiedot varmistettava
hakuoppaista tai viranomaisilta.

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

ProAgria
Keski-Pohjanmaa

Tietolinkki

Tukitasot ovat €/ ha. Tukitasot tarkentuvat, kun tiedetään koko tukikelpoinen ala.

	Ympäristökorvauksen lohko-kohtaiset toimenpiteet						Ekojärjestelmän tuet					
	ohra kaura vehnä nurmi	ruis	valkuaiskasvustot (valk.kasvia yli 50%)	rypsi rapsi herne, härkäpapu	kuituhamppu	kesanto *	maanparannus- ja saneeraus- kasvit (maks. 20% kk-alasta)	turvepeltojen nurmet	suoja- vyöhyke- nurmi	luonnonhoito- nurmet (maks. 10 % suorien tukien alasta) *	viher- lannoitus- nurmet	monimuotoi- suuskasvit (riista, niitty, maisema, lintu)
Ympäristökorvaus	45	45	45	45	45	0	45+190	45+100	350	0	0	0
Luonnonhaittakorvaus	242	242	242	242	242	242	242	242	242	242	242	242
Perustulotuki	119	119	119	119	119	119	119	119	119	119	119	119
Uudelleenjakotuki maks. 50 ha	18	18	18	18	18	18	18	18	18	18	18	18
Erikoiskasvipalkkio	0	0	0	120	0	0	0	0	0	0	0	0
Ekojärjestelmän tuet	0	0	0	0	0	0	0	0	0	65	80	300
Pohjoinen ha-tuki	0	75	45	75	75	0	0	0	0	0	0	0
Yleinen ha-tuki	10	10	10	10	10	0	10	10	0	0	10	0
YHTEENSÄ	434	509	479	629	509	379	624	534	729	444	469	679
Nuorten vilj.EU-tuki maks. 150 ha	88	88	88	88	88	88	88	88	88	88	88	88
Nuorten vilj. kans.tuki	50	50	50	50	50	0	50	50	0	0	50	0

* kesantoa ja luonnonhoitonurmia voi olla yhteensä maks. 25% kk-alasta

kk-ala = korvauskelpoinen ala

suorien tukien ala = ala, jolle voidaan maksaa perustulotuki (=maatalousmaata, jolla on maataloustoimintaa)

Muut ymp.korvauksen lohko-kohtaiset toimet	€/ha	Ekojärjestelmän tuki:
Kerääjäkasvit (maks. 30% kk-alasta)	97	Talviaikainen kasvipeitteisyys 50 €/ha (ei pinta-alarajoitetta) EI makseta: mm. kevytmuokattu ala, turvepeltojen nurmet, suojavyöhykenurmet, sänkikesanto
Kiertotalouden edistäminen (maks. 80% kk-alasta)	37	
Puutarhakasvien kasvinsuoj.menetelmät	500	
Lintupellot	600	
Säätösalaajitus	77	
Altakastelu tai kuiv.vesien kierrätysjärjestelmä	214	

Luomutuet	
Kasvinviljelytila	160 €/ha
Kotieläintila	160 + 130 €/ha

Huom! Ekojärjestelmän tukitasot voivat laskea, jos toimenpiteeseen ilmoitetaan arvioitua enemmän alaa. Vuonna 2023 monimuotoisuuskasvien tukitaso oli tästä johtuen 270 €/ha.

Lähde:
<https://maatalous.nivala.fi/wp-content/uploads/2024/03/Peltotuet-2024-1.pdf>

Luonnonmukainen tuotanto tukijärjestelmässä

Ehdollisuus

Ekojärjestelmä

Ympäristösitoumus

Tässä esityksessä muutamia huomioita.
Tarkemmat tiedot hakuoppaista

Tämän esityksen tiedot
perustuvat koulutusaineistoihin.
Lopullisen tiedot varmistettava
hakuoppaista tai viranomaisilta.

Ehdollisuus ja luomu

Ehdollisuus; Perusvaatimus

- Ehdollisuus tarkoittaa perusvaatimuksia, joiden noudattaminen on **viljelijätukien ehtona**.
  - ei makseta erillistä korvausta
- Niitto, sadonkorjuu tai kattava laidunnus tulee olla tehtynä viimeistään **15.9.**
  - Niitetään vuosittain heinä- ja nurmirehukasvustot, viherkesannot, ruokohelpeä olevat alat ja luonnonlaidunta tai -niittyä olevat alat, jos niitä ei laidunneta tai korjata niiltä satoa.
  - Jos on perustettu keväällä uusi kasvusto, se riittää maataloustoiminnaksi, eikä kasvustoa tarvitse samana vuonna niittää.
  - Ympäristösopimukseen kuuluvilla aloilla riittää, että tekee sopimusehtojen vaatimat toimenpiteet.
- Raivioilla (vuodesta 2023 alkaen pelloksi raivatut alat) pysyvä nurmikasvustovaatimus

Ehdollisuus; lannoituksesta

- Noudata rajoituksia lannoitteiden levityksessä
- Suunnittele lannoitus viljavuustutkimuksen perusteella
  - **Ympäristösitoumuksen ehtona** on voimassa oleva **vähintään viiden (5) vuoden välein** otettava viljavuustutkimus, jossa myös maalaji ja viljavuus on analysoitu. **Tämä viljavuustutkimus riittää täyttämään ehdollisuuden vaatimusta.**
  - Ehdollisuudessa lannoituksen perusteena voidaan kuitenkin hyväksyä tätä vanhempi viljavuustutkimus, kuitenkin korkeintaan 10 vuotta vanha viljavuustutkimus. Mikäli ei ole tehty ympäristö-sitoumusta eikä ole aiempaa viljavuustutkimusta, teetetään analyysi erikseen akkreditoidussa laboratoriossa.
- Teetä lanta-analyysi viiden vuoden välein
- Noudata typpilannoituksen enimmäismääriä
- Noudata fosforilannoituksen enimmäismääriä
- **Fosforilannoitus**
  - Fosforilannoitus on toteutettava kasvulohkokohtaisesti 1. kasvin, 2. satotason ja 3. maan fosforin viljavuusluokan perusteella
  - Jos lannoitevalmiste sisältää useampaa ainetta, lannoitevalmisteen sisältämän kokonaisfosforin käyttökelpoisuus lasketaan ainesosien massaosuuksien ja käyttökelpoisuuksien perusteella.
  - Jos tuoteselosteessa ei ole tietoa aineosan massaosuudesta, fosforin käyttökelpoisuus otetaan huomioon kokonaisuudessaan.

Ehdollisuus; Viljelykiertovaatimus

- **Luomutilat vapautettu viljelykiertovaatimuksesta**
  - (Luonnonmukaisessa tuotannossa oleva ala)
- Luomuvalvontaan kuuluvan tilan viljelykierrolle löytyvät minimivaatimukset luomutuotantoehdoista.
  - Siellä määritellään palkokasvien ja viljavuuskasvustojen tarve sekä rajat yksivuotisten kasvien peräkkäisyydelle.

		Vuosia	Kierto				
Vaatimusten täyttyminen	kyllä		51. viherlannoituskasvusto (nurmipalkokasvi)	2. kevätilja	3. kevätilja +aluskasvi (heinä)	4. rypsi	5. hernevilja+aluskasvi
Palkokasvi%	kyllä	40 %	1	0	0	0	1
Viljavuuskasvi%	kyllä	60 %	1	0	1	0	1
viljavuuskasvi pääkasvina	kyllä						
peräkkäisyys	kyllä						

Ehdollisuus; Pysyvät nurmet 1/2

- Pysyvän nurmen vaatimus koskee myös luomuviljelijöitä
- Tarkastellaan koko maan tasolla => ei saa vähentyä yli 5% vahvistetusta viitevuodesta 2018
- Tieto lohkon nurmivuosista löytyy Vipu-palvelusta
- Nurmi saa pysyvän nurmen statuksen, kuudentena vuonna (nurmea on ollut samalla lohkolla 6 vuotta)
- Muun kuin nurmen viljely nollaa nurmivuodet (milloin tahansa) => lohkoa voi siis viljellä normaalin peltolohkon tavoin (ei rajoitteita)

Karttatasot

- Edellisen vuoden peruslohkot
- Edellisen vuoden kasvulohkot
- Maanparannus- ja saneerausk...
- Pysyvä nurmi (vuosi 2022)
- Nurmivuosia 4 tai 5 (2022)

Ehdollisuus; pysyvät nurmet 2/2

- Nurmivuosien laskennan jäädyttävät
  - tuottamaton ala viherkesanto (nurmi ja niitty)
  - Ekojärjestelmän luonnonhoitonurmi
  - Suojavyöhykkeet
  - Turvepeltojen nurmet (ymp.korvaus)
- Avokesanto katkaisee nurmivuosien laskennan
- Natura 2000-alueella sijaitsevia nurmia
  - Ei saa kyntää
  - Ei saa uudistaa (vain erityisestä syystä)
  - Natura-alan pysyvän nurmen säilyttämisvaatimus koskee kaikkia viljelijöitä, myös luonnonmukaista tuotantoa harjoittavia viljelijöitä.
- Pysyvä nurmi ei käy ehdollisuuden kasvipeitteisyyteen

Ehdollisuus / kasvipeitteisyysvaatimus

- 33 % peltojen ja pysyvien kasvien alasta on oltava kasvipeitteistä 31.10.-15.3
- Vaatimusta ei voi täyttää pysyvän nurmen alalla.
- Alat ilmoitetaan syysilmoituksella
  - Aito kasvipeite
  - Sänki (ei sänkikesanto)
  - Kevyesti muokattu
  - Kasvijäte
- Ruokavirasto: Ehdollisuuden opas

Ekojärjestelmä ja luomu

Ekojärjestelmä, Talviaikainen kasvipeite

Luomutila voi valita ja lohkoille maksetaan sekä luomukorvaus että ekojärjestelmän korvaus

- Aito kasvipeite, sänki, pysyvä nurmi

Talviaikainen kasvipeite

- 30.10 - 15.4 (pellot ja pysyvät kasvit)
- 1.5. pysyvä nurmi

Ekojärjestelmä ja ympäristösitoumus

- Ympäristökorvauksen tilakohtaisesta toimenpiteestä (45 €/113 €/ha) ei makseta korvausta seuraavista ilmoitetuista kasveista:
  - ekojärjestelmän viherlannoitusnurmi
  - luonnonhoitonurmi
  - Monimuotoisuuspelto
- Ei myöskään makseta luomukorvausta

Ekojärjestelmä, 1-vuotinen, vapaaehtoinen sitoumus 1/3

Ekojärjestelmä

- Luomutila ei voi valita viherlannoitusnurmi -toimenpidettä.

Luomukorvausta (kasvintuotanto) ei makseta, jos viljelijä ilmoittaa lohkolle kasvin:

- Ekojärjestelmän luonnonhoitonurmi => luomukotieläinkorotus maksetaan
- Ekojärjestelmän monimuotoisuuspellot => luomukotieläinkorotus maksetaan

Ekojärjestelmän kasveja voi ilmoittaa vain ekojärjestelmätuen hakija (eli rasti tukihakemukseen)

- Jos ei hae ekojärjestelmätukea, ilmoita lohkolle kasviksi: viherkesanto (nurmi ja niitty)

Saako riistapello myös luomukorvauksen?

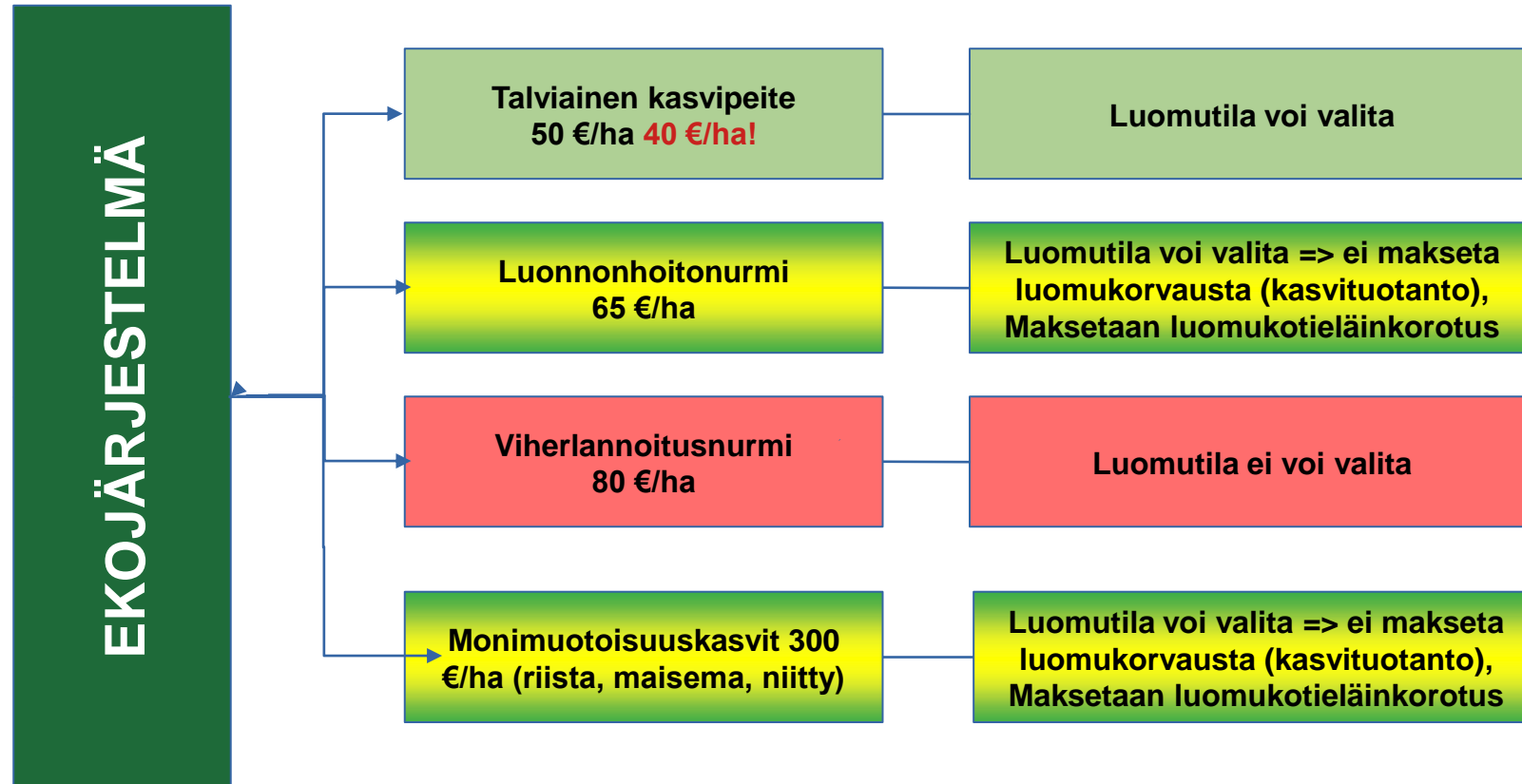
- Jos riistapellon ilmoittaa ekojärjestelmän monimuotoisuuskasvit, riista, lohkolle ei makseta luomukorvausta.

Ekojärjestelmän viherlannoitusnurmi

- Luomutila ei voi valita ekojärjestelmän viherlannoitusnurmea
- Vipussa viherlannoitusnurmi valitaan normaalisti kasvikoodiksi (ekojärjestelmätuen viherlannoitusnurmi on valittava erikseen)
- Viherlannoitusnurmi luomutuotannossa
  - enintään 3 vuotta peräkkäin (luomukorvauksen ehto)
- Miten ilmoitetaan pelkästään viherlannoitustarkoitettu kasvusto?
  - Säilörehu
  - Jos edellisen vuoden kasvusto sallii, niin kylvetään maanparannus- ja saneerauskasvi (ympäristösitoumus)

Ekojärjestelmä ja luomu

- 1-vuotinen vapaaehtoinen sitoumus

Ympäristösitoumus ja luomu

Ympäristösitoumus / yleiset vaatimukset

Koostuu

- **yleisistä** vaatimuksista
  - kahdesta valinnaisesta **tilakohtaisesta** toimenpiteestä
  - vapaaehtoisista **lohko-**
kohtaisista toimenpiteistä
- Yleiset vaatimukset ja valinnaiset tilakohtaiset toimenpiteet, korvaus:
    - Peltokasvit 45 € / ha
    - Puutarhakasvit ja kumina 113 € / ha

Tilakohtaiset toimenpiteet

Pakolliset vähimmäisvaatimukset:

integroitu kasvinsuojelu, ehdollisuuden lannoitusten kirjanpito

Pakolliset yleiset vaatimukset:

viljavuustutkimus, lohko-kohtaiset muistiinpanot, ilmasto- ja ympäristösuunnitelma

Valinnaiset tilakohtaiset toimenpiteet, valittava vuosittain 2 kpl (ei makseta erillistä korvausta):

ilmasto- ja ympäristökoulutus, maaperän seuranta, orgaaniset ravinteet, pölyttäjien ravintokasvit, täsmäviljelymenetelmät, kasvin-tuhoojien ja kasvitautien seuranta- ja tunnistussovellukset, **monivuotiset monimuotoisuuskaistat***

Ympäristösitoumuksen lohkokohtaiset toimenpiteet

- Voi valita yhden tai useamman toimenpiteen
- Ilmoitetaan lohkoittain
- Voi vaihtaa toimenpiteitä vuosittain
  - Ei kuitenkaan suojavyöhykkeet, turvepeltojen nurmet ja valumavesien hallinta
- maanparannus- ja saneerauskasvit 190 €/ha
- Kerääjäkasvit 97 €/ha
- kiertotalouden edistäminen 37 €/ha
- Suojavyöhykkeet 350 €/ha
- turvepeltojen nurmet 100 €/ha
- Valumavesien hallinta: säätösalaajitus 77 €/ha
- valumavesien hallinta: Altakastelu ja kuivatusvesien kierrätys 214 €/ha
- puutarhakasvien vaihtoehtoiset kasvinsuojelumenetelmät 500 €/ha
- Lintupellot 600 €/ha

Ympäristösitoumus; Maanparannus- ja saneerauskasvit 1/2

- Viljelijän on kasvatettava maanparannuskasveja tai saneerauskasveja lohkoilla, jotka ovat olleet **edellisenä vuonna yksivuotisten tuotantokasvien viljelyssä**
  - Luomutilan viljelykierron viljavuusvaatimus
    - Viljelykierrossa tulee olla vähintään yksi maan viljavuutta ylläpitävä kasvusto pääkasvina
- JA
- Väh. 50 prosentilla viljelylohkolla toteutettavan viljelykierron vuosista tulee olla maan viljavuutta ylläpitäviä kasveja **pää-, väli- tai kerääjäkasveina**
  - Saneeraus- ja maanparannuskasveista täyttävät viljavuuskasvivaatimusta.
    - Kaikkia joita viljellään pääkasvina
    - Maanparannuskasveja ei voi viljellä satokasvin aluskasveina.
    - Saneerauskasvit kylvettävä keväällä ja kasvustoa ylläpidettävä väh. 2 kuukautta
    - Siementen täytyy olla luomun tuotantoehtojen mukaiset
    - **Huom! Virna maanparannuskasvina ei saa enää pohjoista tukea viime vuoden tapaan**

Ympäristösitoumus, Maanparannus- ja saneerauskasvit 2/2

Saneerauskasveja ovat

- öljy- ja muokkausretikka
- valkosinappi eli keltasinappi
- samettikukka tai näiden seokset
- muokkausretikaksi katsotaan myös muokkausretiisi.

Maanparannuskasveja ovat

- öljy- ja muokkausretikka
- mailaset
- ruisvirna, rehuvirna
- valkosinappi eli keltasinappi
- mesikät
- sikuri
- hunajakukka
- auringonkukka
- kuminan ensimmäisen vuoden kasvusto tai näiden seokset

Ympäristösitoumus, kerääjäkasvit 1/2

- Kerääjäkasveja viljellään yksivuotisen tuotantokasvin
  - aluskasvina tai
  - sadonkorjuun jälkeen (voi toteuttaa yksittäisellä kasvulohkolla)

Täyttävät viljavuuskasvivaatimusta

- Kerääjäkasvi voi olla:
- italianraiheinä tai muu nurmiheinä, apila tai muu nurmipalkokasvi.
- usean kasvilajin seos, joka voi sisältää vähäisessä määrin myös muita kukkivia yksivuotisia kasveja.
- yksivuotisilla puutarhakasveilla ja varhaisperunalla myös hunajakukka, öljyretikka tai muokkausretikka.
- viljaa voidaan kylvää kerääjäkasviksi vain varhaisperunan / varhaisvihannesten jälkeen
- **kerääjäkasvikasvusto ei saa koostua yksinomaan typensitojakasveista**

Ympäristösitoumus, kerääjäkasvit 2/2

Kerääjäkasvin viljelytoimenpiteet

- viljelykasvin aluskasviksi kylvön yhteydessä tai viljan orasvaiheessa
- kylvö ennen tai jälkeen viljelykasvin korjuun kuitenkin viimeistään 15.8. mennessä
- kylvettävä tasaisesti koko kasvulohkolle siten, että kasvusto on peittävä
- viljelykasvin korjuun jälkeen kylvettävää kerääjäkasvi ei saa lannoittaa
- kasvuston saa muokata aikaisintaan 1.10.
- kylvettäessä lohkolle syyskylvöinen satokasvi kasvusto voidaan päättää ja muokata aikaisemmin
  - kerääjäkasvin kasvuajan on oltava vähintään kuusi viikkoa

Ymp.sitoumus / kiertotalouden edistäminen

- Peltolohkole levitetään lietelantaa, virtsaa, lietelannasta erotettua nestejätettä tai nestemäistä orgaanista lannoitetta sijoittavilla tai multaavilla laitteilla.
- Lisää peltolohkole orgaanista materiaalia, jonka kuiva-ainepitoisuus on vähintään 20 %.
- Luomutila voi käyttää vain luomussa sallittuja lannoitteita ja maanparannusaineita

Ymp. sitoumus / suojavyöhykkeet

- suojavyöhyke on perustettava viimeistään toisena ympäristö-sitoumusvuonna (2024)
  - Voi hakea vielä tänä vuonna
- suojavyöhykeala on säilytettävä samalla paikalla koko sitoumuskauden ajan
- Uusi kartta-aineisto suojavyöhykkeen soveltuvuuteen (Vipu-palvelu)
- kasvusto on korjattava viimeistään 15.9
- Ei makseta luomukorvausta
- voi jättää pois luomusitoumukselta
  - Etuna tästä pienempi luomusitoumusala myyntikasvivaatimuksessa

☐		Lintupellot
☒		Suojavyöhyke
☐		Kuluvan vuoden kuva-aineistot

Ymp. sitoumus/puutarhakasvien vaihtoehtoiset kasvinsuojelumenetelmät

- Luomutila voi valita puutarhakasvien vaihtoehtoisen kasvinsuojelumenetelmän toimenpiteestä vain menetelmät:
  - Kasvukauden aikainen orgaaninen tai biohajoava kate tai leikattava nurmikate monivuotisille kasveille.

Aluskasvin ilmoittaminen Vipussa

- Aluskasvin ilmoittaminen liittyy luomutilan maan viljavuuskasvi -vaatimuksen täyttämiseen.
- Ilmoitetaan kaikki aluskasvit. Nurmen osalta ei tarvitse ilmoittaa. Mutta, jos esimerkiksi timoteisiemennurmessa valkoapilaa, niin ilmoitetaan.
- Aluskasveja ovat ainakin kerääjäkasvit, suojaviljaan perustettavat nurmet, pääkasvin jälkeen kylvetyt välikasvit ja muut pääkasvin.
- Valikossa valitaan aluskasvi palkokasvilla tai ilman.

A 6,09 ha

Kasvi *
Omena

Luomun vaihe *
Luomuviljelyssä

Aluskasvi *
Ei aluskasvia

Ympäristökorvauksen toimenpiteet
 Puutarhakasvien vaihtoehtoinen kasvinsuojelu

Lisätiedot
0 / 1000

Pysyvää nurmea
0,00 ha

Pakollinen kenttä: *

Peruuta Tallenna

Luonnos

Muita huomioita

- **Peltokasvien hakuoppaat ja tukitasot Ruokaviraston sivuilta**
  - <https://www.ruokavirasto.fi/tuet/maatalous/hakuoppaat-ja-ohjeet-viljelijoille/>
- **Tietolinkki –hankkeen sivuilla paljon hyödyllisiä tallenteita ja esityksiä**
  - <https://www.kpedu.fi/tietolinkki/materiaalit>
- **Asiantuntijan kanssa pohdiskelu Neuvo –palvelua hyödyntämällä**
  - **Tukihakemuksia voidaan muuttaa. Sen vuoksi aiempaa paremmin voidaan tarkastella tukihakemuksia ja myös muita asioita tukihakemuksen jättämisen jälkeen.**
    - Tosin kylvöjä ei voida enää muuttaa.

Lisätietoja

ProAgria Keski-Pohjanmaa

- Jari Tikkanen jari.tikkanen@proagria.fi 0400 162 147
- Seija Roimela seija.roimela@proagria.fi 040 847 9740

ProAgria Oulu

- Sanna Suomela 0400 412 637
- Olli Valtonen 040 735 5519
- Satu Huovinen 040 513 3149
- Erika Kakko 041 730 7937
- Minna Kärenlampi 043 826 6487
- Henna Lehtosaari-Vähäkuopus 041 730 8242
- Meri-Tuuli Kemppainen 050 328 1844
- Anniina Säisä 043 826 6492
- Heta Ylijääskö 050 468 7766

ProAgria

FARMARI
4.-6.7.2024 SEINÄJOKI

